

Sprawozdanie

Komisji gminnej nad petycją mieszkańców osady Komarowa z Horodelcem, w powiecie Sokalskim, o wyłączenie tej osady ze związku gminy „Wolicy Komarowej“ i utworzenia z tej osady samoistnej gminy.

Wysoki Sejmie!

Osady wiejskie Wolica Komarowa, Komarów i Horodelec tworzą jedną gminę katastralną i administracyjną pod nazwą Wolica Komarowa, w powiecie Sokalskim. Oddalenie między najbliższymi położonymi domami Wolicy Komarowej i Komarowa wynosi 2 kilometry, oddalenie zaś najdalej położonych zabudowań przeszło 6 kilometrów. Przysiółek Horodelec, liczący zaledwie kilka osadników, oddalony jest od Komarowa o 1 kilometr, a 5 kilometrów od Wolicy Komarowej.

Z powodu oddalenia osad życzą sobie mieszkańcy Komarowa z Horodelcem wyłączyć się z dotychczasowego związku gminnego i utworzyć samoistną gminę administracyjną. Do powzięcia tego zamiaru przyczynia się i ta okoliczność, że Komarów z Horodelcem posiadają osobną dla tych osad zorganizowaną szkołę, własny szpichlerz gminny, własne przez komisję serwitutową przyznane lasy. Pastwiska gminne zaś, stanowiące wspólne dobro z osadą Wolica Komarowa, są tak położone, że każda z osad korzysta przeważnie z tych przestrzeni, które bliżej odnośnej osady się znajdują.

Osada Komarów z Horodelcem składa się z 123 numerów domów i opłaca bezpośrednich podatków 870 złr. 30 ct., zaś osada Wolica Komarowa liczy 126 numerów domów i opłaca 965 złr. 62 ct. podatków bezpośrednich.

Rada gminna Wolicy Komarowej na posiedzeniu 4-go sierpnia 1896 uznała jednogłośnie potrzebę wydzielenia osad Komarowa z Horodelcem ze związku gminy, a zarazem uchwaliła rozdział kapitałów wspólnych i wspólnej kasy pożyczkowej, na wypadek utworzenia oddzielnych gmin. Co do rozdziału wspólnych pastwisk gminnych nie powzięła Rada gminna żadnej uchwały, podaje jednak w motywach do powzięcia uchwały na wyłączenie Komarowa, że pastwiska te są na gruncie „podzielne“. Do petycji dołączony jest wprawdzie wykaz gruntów, które w razie rozdzielenia gminy, mają należeć bądź do Wolicy komarowej, bądź do Komarowa z Horodelcem, nie ma jednak uchwały gminnej zgadzającej się na ten podział.

Rada powiatowa w Sokalu, na posiedzeniu odbytem 21 lipca 1897, zatwierdziła jednogłośnie wzmiankowaną uchwałę Rady gminnej Wolicy Komarowej z dnia 4-go sierpnia 1896, a to celem należytego urzędowania w obu tych miejscowościach i zabezpieczenia prawidłowej gospodarki majątku gminnego.

C. k. Namiestnictwo odezwą z dnia 30 października 1897, l. 11398 oświadczyło, że ze względów administracyi politycznej nią zachodzi przeszkoda do utworzenia z osady Komarowa samoistnej gminy.

Właściciel obszaru dworskiego uważa wyłączenie Komarowa i utworzenie zeń osobnej gminy jako szkodliwe, nie podaje jednak powodów lokalnych, lecz twierdzi, że wobec zwiększających się obowiązków, którym gminy muszą zadość uczynić, należy raczej łączyć gminy, jak rozbijać je na atomy.

Wydział krajowy, do którego w pierwszym rzędzie zwrócił się Wydział powiatowy w Sokalu, z prośbą o wniesienie pod obrady Wysokiego Sejmu ustawy o utworzeniu odrębnej gminy z osady Komarowa, odmówił w tej sprawie swego poparcia, zawiadamiając o tem Wydział powiatowy odezwą z dnia 18 stycznia 1898, i wyrażając przy tem tylko, że nie widzi powodów, któreby uzasadniały konieczność rozdziału, wszelkie bowiem rozdrabianie gmin bez koniecznej potrzeby uważa Wydział krajowy za szkodliwe.

Pisemnie podane motywa na Radzie Wydziału krajowego 18 stycznia 1898, które miały spowodować odmowną decyzję co do utworzenia z Komarowa odrębnej gminy są:

Obie miejscowości t. j. Wolica Komarowa i Komarów są ściśle ze sobą związane.

W każdym razie sprawa jest jeszcze niedojrzałą z powodów: 1) Że nie ma deklaracyi członków przysiółka w prawnej formie wyrażonej, iż zgadzają się na wyłączenie i na proponowany przez Radę gminną podział majątku, uchwała bowiem Rady gminnej nie jest żadną ugodą i nie wystarczającą;

2) Rada gminna wychodząc z mylnego zapatrywania, że obie osady posiadają odrębne dobro gminne (pastwiska), nie postanowiła nic w sprawie podziału tych pastwisk a te są zaintabulowane na całą gminę.

3) Nie postanowiono, kto ma ponosić kosztu rozdziału.

4) Nie wiadomo, co na proponowany podział powiedzą obszar dworski, władze sądowe i podatkowe.

Komisya gminna prostuje przedewszystkiem twierdzenie, jakoby osady obydwie ściśle terytoryalnie były związane. Plan sytuacyjny, dołączony do petycyi udowadnia bowiem twierdzenie przeciwne i uzasadnia podane w niniejszem sprawozdaniu położenie obu osad.

Komisya sądzi, że powody uzasadniające żądane rozłączenie osad, nie są tak błahę, by nie badając sprawy bliżej odmówić żądaniu proszących. Oddalenie obu osad, znaczna stosunkowo liczba ich mieszkańców, wysokość opłacanych podatków wreszcie własne zakłady każdej osady, jak odrębne szkoły, szpichlerze, własne rekwizyta ogniowe, wreszcie odrębne każdej osady lasy i odrębnie w rzeczywistości używane pastwiska, chociaż jako wspólnie intabulowane stanowią pewną podstawę, by na rozdział prawny dozwolić. Gdy się wreszcie zważy, że obie osady tego rozdziału pragną, a Rada powiatowa rozdział ten jako potrzebny uznaje, to zdaniem komisyi, nie koniecznie wypada tu zastosować ogólną zasadę utrzymania większej gminy. Nie jest bowiem dotychczas rozstrzygniętą kwestya, czy najniższą jednostką administracyjną (t. j. gminną) ma być kilka większych gromad w jedną gminę złą-

czonych, czy też osada jedna, skoro dostatecznie jest ludną i odpowiednią posiada siłę podatkową.

Wysoki Sejm wielokrotnie już przychylił się do żądania przysiołków nawet mniejszych jak jest Komarów i zezwalał na utworzenie z nich gmin odrębnych.

Natomiast twierdzi komisya, zgodnie z Wydziałem krajowym, że sprawa ta wymaga bliższego zbadania. I tak nie podają proszący, ani też nie wyraziła Rada gminna wyraźnie, w jakich granicach mieszczą się obszary, które do nowo utworzyć się mającej gminy Komarów miałyby należeć; 2) Rada gminna Wolicy Komarowej nie uchwaliła podziału dobra gminnego; 3) W uchwale Rady gminnej przyznano osadzie Komarów 1700 złr. z kapitałów wspólnych, gdy w petycyi kwota ta podana jest w cyfrze 1400 złr.

Komisya gminna wnosi tedy:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycyę mieszkańców Komarowa z Horodelcem w sprawie wyłączenia tych osad ze związku gminy Wolicy Komarowej odstępuje się Wydziałowi krajowemu, celem bliższego zbadania i zdania sprawy na najbliższej sesyi sejmowej, ewentualnie przedłożenia ustawy o utworzenie z osad Komarowa z Horodelcem odrębnej gminy administracyjnej.

We Lwowie, dnia 16. lutego 1898.

Przewodniczący :

Jaworski.

Sprawozdawca :

Mikołaj Torosiewicz.

